

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ändrad landskapslagstiftning om landskapsandelar till kommunerna.

1996-97

nr 6

FÖRSLAG

Utgående från det förhandlingsresultat som landskapsstyrelsen och kommunerna enades om i oktober 1996 föreslår landskapsstyrelsen att vissa ändringar vidtas i landskapslagstiftningen om landskapsandelar till kommunerna.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar en ändring av landskapslagen om allmänna vägar i landskapet Åland (23/57) genom vilken landskapet övertar hela kostnadsansvaret för byggande och underhåll av bygdevägar. Enligt gällande bestämmelser skall en kommun betala ersättning till landskapet för en del av kostnaderna för väghållningen av bygdevägar inom kommunens område.

Samtidigt slopas landskapsbidraget för underhåll av kommunalvägar, vilket förutsätter att vissa bestämmelser i landskapslagen om kommunalvägar (16/64) upphävs. Kommunerna skall även framdeles vara berättigade till landskapsbidrag för byggande av kommunalväg.

Som ett resultat av omläggningen av kostnadsfördelningen av bygde- och kommunalvägarna föreslås en justering av koefficienterna enligt bosättningsstrukturgrupp för den allmänna landskapsandelen i landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna (70/93).

Samtidigt sänks kompletteringsgränsen för kommuner med höga kostnader för specialomsorgen från att ha beaktats för de nettokostnader som överstiger 75 procent till 25 procent över de genomsnittliga nettokostnaderna per invånare i hela landskapet. Sänkningen förutsätter en ändring av landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården (71/93).

Framställningen ansluter sig till budgetförslaget för år 1997 och avses bli behandlad i samband med den.

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for consistent and reliable data collection processes to ensure the validity of the findings.

3. The third part of the document describes the results of the data analysis. It shows that there is a significant correlation between the variables studied, indicating that the factors being investigated are indeed related to each other.

4. The fourth part of the document discusses the implications of the findings. It suggests that the results can be used to inform decision-making and to develop strategies that address the issues identified in the study.

5. The fifth part of the document concludes the study by summarizing the key findings and reiterating the importance of the research. It also mentions the limitations of the study and suggests areas for future research.

6. The sixth part of the document provides a detailed list of references used in the study. These references include books, articles, and other sources that provide the theoretical and empirical basis for the research.

7. The seventh part of the document contains the appendices, which include additional data, tables, and figures that support the main text of the document. These appendices provide a more comprehensive view of the data and the analysis.

8. The eighth part of the document is the index, which provides a quick and easy way to find specific information within the document. It lists the page numbers for each section and subsection, making navigation much simpler for the reader.

9. The ninth part of the document is the glossary, which defines the key terms and concepts used throughout the study. This helps to ensure that everyone reading the document has a clear understanding of the terminology used.

10. The tenth part of the document is the conclusion, which summarizes the overall findings and provides a final thought on the significance of the research. It also offers some recommendations for future research and practice.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Gällande bestämmelser

1.1. Bygdevägar

Landskapet svarar i dag för huvuddelen av kostnaderna för väghållningen av de allmänna vägarna i landskapet. Med allmänna vägar avses enligt landskapslagen om allmänna vägar i landskapet Åland såväl landsvägar som bygdevägar. Väghållningen av landsvägarna bekostas i sin helhet av landskapet medan kostnaderna för väghållningen av bygdevägarna delas mellan landskapet och kommunerna. Enligt bestämmelserna i lagens 11 kap. skall kommunerna betala ersättning till landskapet för en del av kostnaderna för väghållningen av bygdevägarna. Hur stor andel en kommun skall betala är beroende av i vilken bärkraftsklass kommunen finns. Kommunens ersättning för underhållskostnaderna varierar mellan 10 och 37 procent medan kommunens deltagande i vägbyggnadskostnaderna varierar mellan 10 och 28 procent.

Under år 1994 utgjorde de kommunala ersättningarna till landskapet för väghållning av bygdevägar 1.051.712 mark¹. Under samma år var de totala väghållningskostnaderna inklusive grundförbättringsarbeten och ytomläggningar av allmänna vägarna 16.536.410 mark.

1.2. Kommunalvägar

Kommunalvägarna i landskapet upprätthålls av kommunerna och bestämmelser om dessa finns i landskapslagen om kommunalvägar. Med kommunalvägar avses sådana av kommun övertagna allmänna vägar, som inte enligt landskapslagen om införande av landskapslagen om allmänna vägar i landskapet Åland (24/57) var att hänföra till allmänna vägar samt de vägar som kommun sedermera enligt landskapslagen om kommunalvägar beslutat att övertaga eller bygga.

Kommun är berättigad till bidrag av landskapet för såväl byggande som underhåll av kommunalvägar. I fråga om underhållskostnaderna uppgör landskapsstyrelsen årligen en plan för fördelningen av landskapsbidragen. Planen baseras på kommunernas förslag till budget för underhållet av kommunalvägarna. Inom ramen för planen är kommunerna berättigade till bidrag ur landskapets medel för godtagbara kostnader för drift och underhåll av färja och därtill hörande anordningar samt för annat vägunderhåll. För drifts- och underhållskostnaderna av en till kommunalväg hörande färja utgör bidraget

¹Uppgifter enligt landskapsstyrelsens berättelse för år 1995 samt 1995 års bokslut för landskapet Åland. Landskapet erhöll ingen ersättning av kommunerna för byggande av bygdevägar under år 1994 eftersom inga bygdevägar byggdes detta år. Vid utgången av år 1995 var de allmänna vägarnas längd drygt 908 km. Av dessa utgjorde bygdevägarna drygt 214 km.

80 procent. Bidragsprocenten för vägunderhållet är däremot beroende på var vägen är belägen. För vägar belägna i det s.k. tilläggsstödsområdet, dit bl.a. Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökars, Sottunga och Vårdö kommun hör, utgår ett grundbidrag om 50 procent. För övriga delar av landskapet är grundbidragsprocenten 45 procent. Kommuner placerade i bärkraftsklasserna 1, 2, 3 och 4 har dessutom rätt till ett tilläggsbidrag om respektive 20, 15, 10 och 5 procentenheter. Därutöver beviljas ett tilläggsbidrag för vägunderhåll på grund av höga kostnader per invånare i kommunen, så att bidraget höjs med två procentenheter för varje fullt tiotal procent, varmed underhållskostnaderna per invånare för kommunalvägar och -färjor i kommunen överstiger de genomsnittliga kostnaderna per invånare för samtliga kommunalvägar och -färjor i landskapet. Förhöjningen får uppgå till högst 20 procentenheter, dock så att det totala tilläggsbidraget får utgöra högst 30 procent.

För byggande och förbättrande av kommunalvägar beviljas landskapsbidrag enligt prövning. Bidragsnivån fastställs genom ett landskapsstyrelse beslut. Enligt landskapsstyrelsens senaste beslut från februari 1996 är bidragsnivån 30 procent för nybyggnad samt varierande mellan 45 och 80 procent för ombyggander och förbättringar. Procentandelen är beroende av kommunens bärkraftsklass.

Under år 1995 beviljades 903.203 mark i landskapsbidrag för underhåll av kommunalvägar och 631.345 mark för byggande och förbättrande av kommunalvägar samt 114.850 mark för förbättrande av vägförhållandena i skärgården².

2. Behov av åtgärder och föreslagna ändringar

2.1. Allmänt

I syfte att förenkla transfereringssystemet mellan landskapet och kommunerna samt i en strävan att minska skattetrycket på medborgarna föreslår landskapsstyrelsen vissa justeringar i landskapslagstiftningen om landskapsandelar och -bidrag till kommunerna. Förslaget baseras på det förhandlingsresultat som landskapsstyrelsen och kommunerna enades om i oktober 1996.

2.2. Bygde- och kommunalvägar

Enligt landskapsandelssystemet fördelas bidragen till kommunerna huvudsakligen enligt bosättningsstrukturen i kommunen. De förändringar i skattekraften som tidigare beaktats vid bärkraftsklassificeringen, beaktas enligt landskapsandelssystemet genom skattekompletteringen. Trots det nya landskapsandelssystemet som trädde i kraft den 1

²Uppgifter enligt landskapsstyrelsens berättelse för år 1995 samt 1995 års bokslut för landskapet Åland. Vid utgången av år 1995 var de kommunalvägarnas längd drygt 269 km.

januari 1994 kvarstår vissa bestämmelser där bärkraftsklassificeringen har betydelse som underlag för olika transaktioner mellan kommuner och landskapet. Till denna grupp av bestämmelser hör landskapslagen om allmänna vägar i landskapet Åland och landskapslagen om kommunalvägar, där hänvisningar sker till den genom rikslagstiftning senast fastställda bärkraftsklassen för kommunen. Genom landskapsstyrelsens förslag upphävs antingen de bestämmelser där hänvisningar sker till bärkraftsklasserna eller så kommer landskapsbidragen framdeles att fördelas enligt bosättningsstrukturgrupperna.

Enligt landskapsstyrelsens förslag övertar landskapet hela kostnadsansvaret för såväl byggande som underhåll av bygdevägar. Landskapsbidraget för kommunalvägsunderhållet slopas och clearas mot kommunernas tidigare deltagande i kostnaderna för bygdevägsunderhållet. Landskapsbidraget för byggande och förbättrande av kommunalvägarna föreslås dock bli kvar på samma nivå som i dag, men bidragsprocenten skulle framdeles baseras kommunens bosättningsstrukturgrupp i stället för bärkraftsklass.

2.3. Den allmänna landskapsandelen

Reslutatet av kvittningen mellan landskapet och kommunerna i fråga om underhållet av vägarna föreslås dels överförd till den allmänna landskapsandelens koefficienter enligt bosättningsstrukturgrupp så att resultatet mellan landskapet och kommunerna totalt sett blir neutralt dels påverka den allmänna landskapsandelens basbelopp med sammanlagt 21,90 mark per invånare. Koefficienterna för den allmänna landskapsandelen enligt 9 § landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna föreslås justerad enligt följande:

<i>Kommunernas bosättningsstrukturgrupp</i>	<i>Gällande koefficient</i>	<i>Föreslagen koefficient</i>
1	3,60	4,00
2	1,30	1,40
3	1,00	1,00
4	0,35	0,37

2.4. Specialomsorgen

Enligt 14 § landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården kan kommuner med exceptionellt höga kostnader för specialomsorgen kompenseras med en förhöjd landskapsandel för socialvården. Kommunens faktiska nettokostnad per invånare för specialomsorgen skall överskrida den genomsnittliga nettokostnaden per

invånare för hela landskapet med 75 procent för att berättiga till förhöjd landskapsandel. Enligt gällande praxis erhåller de kommuner med höga kostnader för specialomsorgen ett prövningsbaserat understöd enligt 12 § landskapslagen om landskapsandel till kommunerna. Avsikten med det prövningsbaserade understödet är dock att i första hand kompensera kommuner med exceptionella eller tillfälliga kommunalekonomiska svårigheter. Landskapsstyrelsen finner det mer ändamålsenligt att de mer varaktigt höga kostnaderna för specialomsorgen som vissa kommuner har skulle beaktas inom ramen för den förhöjda landskapsandelen enligt 14 § landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården. Landskapsstyrelsen föreslår därför att kompletteringsgränsen sänks från att ha beaktats för de nettokostnader som överstiger 75 procent till 25 procent över de genomsnittliga nettokostnaderna per invånare i hela landskapet.

3. Ikraftträdande

De föreslagna lagarnas ikraftträdelsepunkt lämnas öppna så att landskapsstyrelsen i enlighet med 20 § 3 mom. självstyrelselagen kan besluta om denna. Avsikten är att lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt.

För att den i framställningen föreslagna ändringen av koefficienterna enligt bosättningsstrukturgrupp för den allmänna landskapsandelen och för att sänkningen av kompletteringsgränsen för den förhöjda landskapsandelen för socialvården skall kunna tillämpas redan på den landskapsandel som beviljas senast den 11 januari 1997, dvs innan de föreslagna lagarna hinner träda i kraft, föreslås att en fullmactsbestämmelse intas i övergångsbestämmelserna.

4. Förslagets ekonomiska och organisatoriska verkningar

Reslutatet av kvittningarna mellan landskapet och kommunerna för driftssidan i fråga om bygdevägar och kommunalvägar har dels beaktats genom en justering av den allmänna landskapsandelens koefficienter enligt bosättningsstrukturgrupp så att resultatet mellan landskapet och kommunerna totalt sett är neutralt, dels påverkat nivån för den allmänna landskapsandelens basbelopp med sammanlagt 21,90 mark per invånare. En uppföljning av kostnadsfördelningen mellan landskapet och kommunerna kommer att ske inom ramen för uppföljningen av landskapsandelssystemet.

Den föreslagna sänkningen av kompletteringsgränsen för kommuner med höga kostnader för specialomsorgen finansieras genom att det prövningsbaserade understödet minskas i motsvarande grad.

Genom att landskapet övertar kostnaderna för väghållningen av bygdevägar försvinner även de arbetsuppgifter som är förknippade med kontroll, redovisning, indrivning etc. av kommunala ersättningar. Detsamma är fallet för de uppgifter som hänför sig till landskapsbidraget för underhåll av kommunalvägar.

5. Ärendets beredning

Beredningen av lagframställningen har utförts som tjänsteuppdrag vid lagberedningen.

Dessförinnan har ärendet aktualiserats i samband med beredningen av landskapsbudgeten för år 1997. Eftersom förslaget baserar sig på det förhandlingsreslutat som landskapsstyrelsen och kommunerna uppnått vid förhandlingar om landskapsandelar och övriga budgetfrågor för år 1997 samt ärendet är av brådskande natur har förslaget inte varit på remiss till kommunerna.

DETALJMOTIVERING

1. Landskapslag om ändring av landskapslagen om allmänna vägar i landskapet Åland.

5 §. För att kommunerna skall kunna befrias väghållningskostnaderna för bygdevägarna föreslås att paragrafens andra mening stryks och att den första meningen ändras så att väghållningen för allmänna vägar bekostas av landskapet. Begreppet allmänna vägar inkluderar enligt 2 § såväl landsvägar som bygdevägar. Om kostnaderna för väghållningen finns närmare bestämmelser i 11 kapitlet.

18 §. Bestämmelsen anknyter till kommunens skyldighet att delta i kostnaderna för bygdevägars underhåll, dit även kostnaderna för underhåll av fristående färjor hänförs. Eftersom kommunernas skyldighet att delta i kostnaderna för bygdevägar slopas föreslås en justering av paragrafen.

90 §. Eftersom landskapet enligt förslaget skall finansiera såväl byggande som underhåll av landsvägar och bygdevägar föreslås att bestämmelsen justeras så att den omfattar allmänna vägar i stället för enbart landsvägar.

91 §. Om en kommun enligt 20 § 1 mom. och 21 § har förordnas att vara väghållare har den även rätt till viss ersättning av landskapet. I paragrafen föreslås på motsvarande sätt som i 90 § att begreppet landsväg ersätts med begreppet allmän väg. Samtidigt föreslås att paragrafen anpassas till den förändring i kommunallagstiftningen som genomfördes genom kommunallagen för landskapet Åland (5/80) genom vilken Mariehamns stad och landskommunerna blev likställda. En motsvarande ändring som år 1981 genomfördes i 20 § 1 mom. föreslås även här så att bestämmelsen blir tillämplig på alla kommuner i stället för på enbart Mariehamns stad. Till paragrafen överförs dessutom den rättighet en kommun enligt 96 och 97 §§ har att få ersättning av landskapet för byggande och underhåll av bygdevägar då en kommun är väghållare med

stöd av ett förordande enligt 20 § 1 mom. och 21 §.

92-97 §§. Eftersom landskapet med stöd av förslaget 5 § påtar sig kostnadsansvaret för såväl byggande som underhåll av bygdevägar kan paragraferna upphävas. De i 96 och 97 §§ avsedda rättigheterna ingår i den ändrade 91 §.

100 §. Genom de ändringar som berörts ovan kan kommunen endast bli skyldig att sköta väghållningen av allmän väg genom förordnande utfärdat med stöd av 20 § 1 mom. och 21 § och därmed som väghållare uppbära avgifter för utnyttjande av färja eller andra ersättningar endast i dessa fall. De medel som kommunen härigenom kan uppbära föreslås bli beaktade då den ersättning som avses i 91 § fastställs.

102 §. Eftersom 92 § upphävs och kommunen inte skall ersätta landskapet för de kostnader som föranleds av byggande och underhåll av bygdeväg inom kommunens område kan paragrafens 1 mom. upphävas.

103 §. Ändringen av paragrafen sammanhänger med ändringen 5 § samt att 92 § upphävs.

104 §. Paragrafen föreslås upphävd då även 5 § ändras och 92 § upphävs.

2. Landskapslag om ändring av landskapslagen om kommunalvägar.

11 §. Ändringen föranleds av att kommun övertar hela kostnadsansvaret för underhåll av kommunalvägarna.

12 §, 15a §, 16 §, 16a § och 17 §. Bestämmelserna i landskapslagen förslås upphävida eftersom landskapsbidraget för underhållskostnaderna av kommunalvägarna slopas. Med vägunderhållet jämställs även drift och underhåll av till kommunalväg hörande färja. Numera finns inga kommunala färjor i landskapet eftersom Isaksö-färjan ersatts av en bro och Ängösundsfärjan upprätthålls av landskapet.

Möjligheten att erhålla landskapsbidrag för byggande av kommunalvägar kvarstår dock enligt landskapslagens 19 §.

13 §. Eftersom 12 § föreslås upphävd överförs bestämmelserna om vägsynerkommitténs sammansättning till 13 §.

3. Landskapslag om ändring av 9 § landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna.

Enligt den föreslagna ändringen av landskapslagen om allmänna vägar överförs kostnadsansvaret för byggande och underhåll av bygdevägarna helt på landskapet. Samtidigt slopas genom upphävandet av vissa bestämmelser i landskapslagen om kommunalvägar landskapsbidraget för kommunalvägsunderhållet. Kommunernas tidigare deltagande i kostnaderna för bygdevägarna förslås kvittad mot landskapsbidraget för kommunalvägsunderhållet.

Som ett resultat av kvittningen för driftssidan i fråga om bygdevägar och kommunalvägar föreslås en ändring av koefficienterna enligt bosättningsstrukturgrupp i 9 § landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna.

Avsikten är de föreslagna koefficienterna skall tillämpas första gången redan på den allmänna landskapsandel som beviljas senast den 11 januari 1997, dvs innan den förslagna lagen hinner träda i kraft. För att möjliggöra en sådan tillämpning föreslås att en fullmaktsbestämmelse intas i övergångsbestämmelsen.

4. Landskapslag om ändring av 14 § landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården.

För att kompensera de mer varaktigt höga socialvårdkostnaderna som vissa kommuner har föreslås att kompletteringsgränsen för den förhöjda landskapsandelen för socialvården sänks från att ha beaktats för de nettokostnader som överstiger 75 procent till 25 procent över de genomsnittliga nettokostnaderna i hela landskapet. Åtgärden finansieras genom att det prövningsbaserade understödet minskas i motsvarande grad.

Avsikten är den föreslagna sänkningen av kompletteringsgränsen skall tillämpas första gången redan på den allmänna landskapsandel som beviljas senast den 11 januari 1997, dvs innan den förslagna lagen hinner träda i kraft. För att möjliggöra en sådan tillämpning föreslås att en fullmaktsbestämmelse intas i övergångsbestämmelsen.

1. **LANDSKAPSLAG**
om ändring av landskapslagen
om allmänna vägar i landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs mellanrubriken före 90 och 92 §§, 92-97 §§, 102 § 1 mom., 104 § landskapslagen den 17 juli 1957 om allmänna vägar i landskapet Åland (23/57), av dessa lagrum 92, 93 och 95 §§ sådana de lyder i landskapslagen den 24 november 1981 (78/81) samt 94 § sådant det lyder i landskapslagen den 3 mars 1994 (28/94), samt **ändras** 5, 18, 90 och 91 §§, 100 § 3 mom., 103 § 1 mom., av dessa lagrum 18 § sådan den lyder i landskapslagen den 16 april 1964 (15/64), som följer:

5 §

Väghållningen för allmänna vägar bekostas av landskapet i enlighet med bestämmelserna i 11 kapitlet och med de undantag som anges där.

18 §

Landskapsstyrelsen kan om särskilda skäl föreligger besluta att avgift skall uppbäras för utnyttjande av en frigående färja som hör till allmän väg. För utnyttjande av linstyrd färja får avgift inte uppbäras.

90 §

Kostnaderna för byggande och underhåll av allmänna vägar betalas med landskapets medel då landskapet är väghållare, om inte annat följer av bestämmelserna nedan.

91 §

Åligger det kommun att till följd av ett förordnande som har meddelats med stöd av 20 § 1 mom. eller 21 § ombesörja byggande av allmän väg, betalas ersättning av landskapets medel till kommunen enligt den kostnadsberäkning som landskapsstyrelsen och kommunen har godkänt, om inte i fråga om vissa kostnadsbelopp har överenskomits att ersättning skall betalas enligt de verkliga kostnaderna. Godkänns inte kostnadsberäkningen på detta sätt, betalas ersättningen enligt de verkliga kostnader som anses nödvändiga, och i dessa inräknas kostnader för underhåll av väg som är under byggnad.

Är en kommun på grund av ett förordnande enligt 20 § 1 mom. eller 21 § skyldig att sköta underhåll av allmän väg, betalas ersättning av landskapets medel till kommunen för de kostnader som ett nödvändigt underhåll beräknas uppgå till. Ersättningsbeloppet fastställs efter det att kommunen beretts tillfälle att framställa förslag i saken. Då ersättningsbeloppet fastställs skall som jämförelsegrund betraktas vad vägar av motsvarande art kostar landskapet i underhåll. Har en väg försetts med permanentbeläggning på kommunens bekostnad skall i underhållet inräknas, förutom de egentliga under-

hållsavgifterna, även skälig avskrivning samt sex procents ränta på kostnaderna för beläggningen, dock så att kostnaderna sammanlagt får utgöra högst vad en väg av motsvarande art såsom grusväg beräknas kosta i underhåll.

100 §

Då en kommun på grund av ett förordnande enligt 20 § 1 mom. eller 21 § är skyldig att sköta väghållningen av allmän väg, skall de medel som kommunen uppburit i avgifter för utnyttjande av färja enligt 18 § eller i ersättning för överlåtelse av ett område eller i annan dylik gottgörelse beaktas då den ersättning som avses i 91 § fastställs.

103 §

Utan hinder av bestämmelserna ovan kan kommun i särskilda fall åta sig att helt eller delvis svara för väghållningskostnaderna för en viss allmän väg.

Denna lag träder i kraft den _____

2.

LANDSKAPSLAG
om ändring av landskapslagen
om kommunalvägar

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 12 §, 15a §, 16 §, 16a § och 17 § landskapslagen den 16 april 1964 om kommunalvägar (16/64), av dessa lagrum 12 §, 15a §, 16a § och 17 § sådana de lyder i landskapslagen den 1 april 1987 (24/87) samt 16 § sådan den lyder i landskapslagen den 3 mars 1994 (27/94) samt

ändras 11 och 13 §§ som följer:

11 §

Vintertid skall kommunalväg hållas fri från hinder av snö och is i den utsträckning, som erfordras för motorfordonstrafik, om det inte är onödigt på grund av samfärdselsens ringa omfattning eller av andra särskilda skäl.

13 §

Slutsyn på vägbygge förrättas av en vägsynenämnden och den för bygget förordnade övervakaren. I vägsynenämnden ingår en representant för landskapet, tillika ordförande, och en representant för vägnämnden i kommunen. Har en entreprenör anlitats vid vägbygget, får han själv eller ombud för honom närvara vid synen och yttra sig över gjorda anmärkningar.

Denna lag träder i kraft den

3.

L A N D S K A P S L A G
om ändring av 9 § landskapslagen om
landskapsandelar till kommunerna

I enlighet med lagtingets beslut ändras 9 § landskapslagen den 19 oktober 1993 om landskapsandelar till kommunerna (70/93) som följer:

9 §

Koefficient enligt bosättningsstrukturgrupp

Koefficienterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen om bosättningsstrukturgrupper (73/93) är följande:

Kommunens bosättningsstrukturgrupp	Koefficient
1	4,00
2	1,40
3	1,00
4	0,37

Denna lag träder i kraft den

De i denna lag angivna koefficienterna enligt bosättningsstrukturgrupp skall beaktas även när den allmänna landskapsandelen till kommunerna för år 1997 enligt 14 § 2 mom. beviljas.

4.

L A N D S K A P S L A G
om ändring av 14 § landskapslagen om planering av
och landskapsandel för socialvården

I enlighet med lagtingets beslut ändras 14 § 1 mom. landskapslagen den 19 oktober 1993 om planering av och landskapsandel för socialvården (71/93) som följer:

14 §

Komplettering av landskapsandelen för socialvården i vissa fall

Komplettering av landskapsandelen för socialvården beviljas kommuner vars faktiska nettokostnad per invånare för specialomsorgen överskrider den genomsnittliga nettokostnaden per invånare för hela landskapet Åland med 25 procent.

Denna lag träder i kraft den

Den i denna lag angivna kompletteringsgränsen om 25 procent skall beaktas även när landskapsandelen för driftskostnaderna för år 1997 enligt 12 § 1 mom. beviljas.

Mariehamn den 14 november 1996

L a n t r å d

Roger Jansson

Föredragande ledamot

Bengt Häger

1.

LANDSKAPSLAG
om ändring av landskapslagen
om allmänna vägar i landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs mellanrubriken före 90 och 92 §§, 92-97 §§, 102 § 1 mom., 104 § landskapslagen den 17 juli 1957 om allmänna vägar i landskapet Åland (23/57), av dessa lagrum 92, 93 och 95 §§ sådana de lyder i landskapslagen den 24 november 1981 (78/81) samt 94 § sådant det lyder i landskapslagen den 3 mars 1994 (28/94), samt **ändras** 5, 18, 90 och 91 §§, 100 § 3 mom., 103 § 1 mom., av dessa lagrum 18 § sådan den lyder i landskapslagen den 16 april 1964 (15/64), som följer:

Gällande lydelse

5 §

Väghållningen beträffande landsväg bekostas av landskapet i enlighet med stadgandena i 11 kapitlet med däri angivna undantag. I fråga om bygdeväg fördelas väghållningskostnaderna mellan landskapet och kommunerna enligt stadgandena i nämnda kapitel.

18 §

Landskapsstyrelsen må, då särskilda skäl föreligger, för anlitande av till allmän väg hörande frigående färja fastställa avgift, som då fråga är om bygdeväg, likväl icke må vara högre än vad kostnaderna för färjans underhåll förutsätta. För begagnande av linstyrd färja må avgift icke uppbäras.

L a n d s v ä g a r n a .

90 §

Kostnaderna för byggande och underhåll av landsvägar erläggas, då landskapet är väghållare, av landskapsmedel, såvitt icke annorlunda stadgas nedan.

Föreslagen lydelse

5 §

Väghållningen för **allmänna vägar** bekostas av landskapet i enlighet med bestämmelserna i 11 kapitlet och med de undantag som anges där.

18 §

Landskapsstyrelsen kan om särskilda skäl föreligger besluta att avgift skall uppbäras för utnyttjande av en frigående färja som hör till **allmän väg**. För utnyttjande av linstyrd färja får avgift inte uppbäras.

(upphävs)

90 §

Kostnaderna för byggande och underhåll av **allmänna vägar** betalas med landskapets medel då landskapet är väghållare, om inte annat följer av bestämmelserna nedan.

Gällande lydelse

91 §

Åligger det till följd av förordnande, som beträffande väghållning meddelats med stöd av 20 § 1 mom. eller 21 §, Mariehamns stad att ombesörja byggande av landsväg, utgives till staden ersättning ur landskapsmedel i enlighet med den kostnadsberäkning, som godkänts av landskapsstyrelsen och staden, såvitt icke ifråga om vissa kostnadsbelopp överenskommits, att ersättning skall utgå enligt de verkliga kostnaderna. Har ej kostnadsberäkning sålunda godkänts, utgår ersättningen enligt de verkliga kostnader, som prövas nödiga, och inräknas i dessa jämväl kostnaderna för underhåll av väg, som är under byggnad.

Är Mariehamns stad på grund av förordnande enligt 20 § 1 mom. eller 21 § pliktig att ombesörja landsvägs underhåll, utbetalas till staden i ersättning av landskapsmedel det belopp, vartill kostnaderna för nödigt underhåll beräknas uppgå. Beloppet fastställs, efter det staden beretts tillfälle att framställa förslag i saken. Såsom jämförelsegrund vid beloppets fastställande skall betraktas vad vägar av motsvarande art kosta landskapet i underhåll. Har väg på stadens bekostnad försetts med permanentbeläggning, inräknas i kostnaderna för underhållet, förutom de egentliga underhållsutgifterna, även skälig avskrivning samt sex procents ränta på kostnaderna för beläggningen, dock så att kostnaderna sammanlagt få utgöra högst vad en väg av motsvarande art såsom grusväg beräknas kosta i underhåll.

Föreslagen lydelse

91 §

Åligger det **kommun** att till följd av ett förordnande som har meddelats med stöd av 20 § 1 mom. eller 21 § ombesörja byggande av **allmän väg**, betalas ersättning av landskapets medel till kommunen enligt den kostnadsberäkning som landskapsstyrelsen och kommunen har godkänt, om inte i fråga om vissa kostnadsbelopp har överenskommits att ersättning skall betalas enligt de verkliga kostnaderna. Godkänns inte kostnadsberäkningen på detta sätt, betalas ersättningen enligt de verkliga kostnader som anses nödvändiga, och i dessa inräknas kostnader för underhåll av väg som är under byggnad.

Är **en kommun** på grund av ett förordnande enligt 20 § 1 mom. eller 21 § skyldig att sköta underhåll av **allmän väg**, betalas ersättning av landskapets medel till kommunen för de kostnader som ett nödvändigt underhåll beräknas uppgå till. Ersättningsbeloppet fastställs efter det att kommunen beretts tillfälle att framställa förslag i saken. Då ersättningsbeloppet fastställs skall som jämförelsegrund betraktas vad vägar av motsvarande art kostar landskapet i underhåll. Har en väg försetts med permanentbeläggning på kommunens bekostnad skall i underhållet inräknas, förutom de egentliga underhållsavgifterna, även skälig avskrivning samt sex procents ränta på kostnaderna för beläggningen, dock så att kostnaderna sammanlagt få utgöra högst vad en väg av motsvarande art såsom grusväg beräknas kosta i underhåll.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Bygdevägarna .

(upphävs)

92 §.

Kommun skall ersätta landskapet de kostnader som föranleds av byggande och underhåll av bygdeväg inom kommunens område, utom i de fall kostnaderna föranleds av byggande och underhåll av landsväg.

(upphävs)

93 §.

Såsom kostnad för byggande av bygdeväg anses de nödigbefunna verkliga kostnader, som föranledas av vägens byggande. Till dem räknas även kostnad för underhåll av väg, som är under byggnad.

(upphävs)

Kostnaderna för underhåll av bygdevägar i kommun bestäms årligen i en arbetsplan för underhåll av bygdevägar, som fastställs av landskapsstyrelsen. Innan kostnadsförslaget fastställs skall kommunerna beredas tillfälle att inkomma med yttrande.

94 §.

Väghållningskostnaderna för bygdevägar bestäms i enlighet med den genom rikslagstiftning senast fastställda bärkraftsklassen för kommunen på det sätt som i 95 § stadgas.

(upphävs)

95 §.

Kommun betalar ersättning för byggande och underhåll av bygdeväg enligt följande:

(upphävs)

Bärkraftsklass	Ersättning för underhållskostnader i procent	Ersättning för vägbyggnadskostnader i procent
1	10	10
2	13	12

	<i>Gällande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
3	16	14
4	19	16
5	22	18
6	25	20
7	28	22
8	31	24
9	34	26
10	37	28

96 §

Kommun, som är väghållare, är berättigad att av landskapsmedel utfå kostnadserättning för bygdevägs byggande och underhåll. Kostnaden bestämmes med iakttagande i tillämpliga delar av stadgandena i 91 §. I ersättning utbetalas det belopp, som enligt 95 § skulle stanna landskapet till last, om det vore väghållare.

(upphävs)

Är kommun endast till en del väghållare i fråga om de inom dess område belägna bygdevägarna, skall ersättningen jämkas i enlighet därmed.

97 §.

Ombesörjer kommun på grund av förordnande enligt 21 § väghållningen beträffande bygdeväg inom annan kommuns område, äger den rätt till ersättning av landskapet för väghållningskostnaden. Ersättningen bestämmes med iakttagande i tillämpliga delar av stadgandena i 91 §. Av ersättningen skall den kommun, inom vars område vägen är belägen, till landskapet gälda gottgörelse enligt de i 95 § stadgade grunderna.

(upphävs)

Gällande lydelse

100 §

De medel, som väghållare beträffande bygdeväg uppbär i avgifter enligt 18 § för begagnande av färja eller i ersättning för upplåtelse av område eller i annan dylik gottgörelse, fördelas mellan landskapet och den kommun, inom vars område bygdevägen är belägen, i samma förhållande som kostnaden för sagda vägs underhåll, dock så, att där fråga är om väg inom Mariehamns stadsplanelagda område, medlen, med undantag av färjavgifterna, i sin helhet tillfalla staden.

102 §

Det ankommer på landskapsstyrelsen att för varje år i efterhand fastställa de ersättningar, vilka kommunerna äga utbetala enligt vad ovan i detta kapitel stadgats. Ersättningarna skola inbetalas till landskapsstyrelsen på utsatta tider.

103 §

Utan hinder av vad ovan stadgats må kommun för särskilt fall åta sig att beträffande viss landsväg delvis eller helt svara för väghållningskostnaden eller i fråga om bygdevägar förbinda sig att svara för dylik kostnad i större utsträckning än ovan i detta kapitel är stadgat.

104 §

Landskapsstyrelsen må, då särskild anledning därtill prövas föreligga, på ansökan minska beloppet av den ersättning, som kommun enligt stadgandena i detta kapitel äger utbetala, eller befria kommun

Föreslagen lydelse

100 §

Då en kommun på grund av ett förordnande enligt 20 § 1 mom. eller 21 § är skyldig att sköta väghållningen av allmän väg, skall de medel som kommunen uppburit i avgifter för utnyttjande av färja enligt 18 § eller i ersättning för överlåtelse av ett område eller i annan dylik gottgörelse beaktas då den ersättning som avses i 91 § fastställs.

(upphävs)

103 §

Utan hinder av bestämmelserna ovan kan kommun i särskilda fall åta sig att helt eller delvis svara för väghållningskostnaderna för en viss allmän väg.

(upphävs)

Gällande lydelse

från ersättningens utgivande, så ock höja beloppet av den ersättning, som kommun enligt stadgandena i detta kapitel är berättigad att utfå av landskapet.

Medför utbetalningen av ersättning in om utsatt tid svårighet för kommun, må landskapsstyrelsen medgiva förlängning av betalningstiden.

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den

2.

L A N D S K A P S L A G
om ändring av landskapslagen
om kommunalvägar

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 12 §, 15a §, 16 §, 16a § och 17 § landskapslagen den 16 april 1964 om kommunalvägar (16/64), av dessa lagrum 12 §, 15a §, 16a § och 17 § sådana de lyder i landskapslagen den 1 april 1987 (24/87) samt 16 § sådan den lyder i landskapslagen den 3 mars 1994 (27/94) samt

ändras 11 och 13 §§ som följer:

Gällande lydelse

11 §

Vintertid skall kommunalväg hållas fri från hinder av snö och is i den utsträckning, som erfordras för motorfordonstrafik, där ej landskapsstyrelsen på grund av samfärdselns ringa omfattning eller av andra särskilda skäl medgiver kommun befrielse.

13 §

Slutsyn på vägbygge förrättas av vägsynenämnden, förstärkt med [vägingenjören]

Föreslagen lydelse

11 §

Vintertid skall kommunalväg hållas fri från hinder av snö och is i den utsträckning, som erfordras för motorfordonstrafik, **om det inte är onödigt** på grund av samfärdselns ringa omfattning eller av andra särskilda skäl.

13 §

Slutsyn på vägbygge förrättas av en vägsynenämnden och den för bygget för-

Gällande lydelse

och den för bygget förordnade övervakaren. Har vid vägbygget anlåtats entreprenör, må han själv eller ombud för honom närvara vid synen och yttra sig över gjorda anmärkningar.

Föreslagen lydelse

ordnade övervakaren. I vägsynenämnden ingår en representant för landskapet, tillika ordförande, och en representant för vägnämnden i kommunen. Har en entreprenör anlåtats vid vägbygget, får han själv eller ombud för honom närvara vid synen och yttra sig över gjorda anmärkningar.

Denna lag träder i kraft den

3.

LANDSKAPSLAG
om ändring av 9 § landskapslagen om
landskapsandelar till kommunerna

I enlighet med lagtingets beslut ändras 9 § landskapslagen den 19 oktober 1993 om landskapsandelar till kommunerna (70/93) som följer:

Gällande lydelse

9 §

Koefficienterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landsskapslagen om bosättningsstrukturgrupper (73/93) är följande:

Kommunernas bosättningsstrukturgrupp	Koefficient
1	3,60
2	1,30
3	1,00
4	0,35

Föreslagen lydelse

9 §

Koefficienterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landsskapslagen om bosättningsstrukturgrupper (73/93) är följande:

Kommunernas bosättningsstrukturgrupp	Koefficient
1	4,00
2	1,40
3	1,00
4	0,37

Denna lag träder i kraft den

De i denna lag angivna koefficienterna enligt bosättningsstrukturgrupp skall

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

beaktas även när den allmänna landskapsandelen till kommunerna för år 1997 enligt 14 § 2 mom. beviljas.

4.

LANDSKAPSLAG
om ändring av 14 § landskapslagen om planering av
och landskapsandel för socialvården

I enlighet med lagtingets beslut ändras 14 § 1 mom. landskapslagen den 19 oktober 1993 om planering av och landskapsandel för socialvården (71/93) som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

14 §

*Komplettering av landskapsandelen
för socialvården i vissa fall*

Komplettering av landskapsandelen för socialvården beviljas kommuner vars faktiska nettokostnad per invånare för specialomsorgen överskrider den genomsnittliga nettokostnaden per invånare för hela landskapet Åland med 75 procent.

14 §

*Komplettering av landskapsandelen
för socialvården i vissa fall*

Komplettering av landskapsandelen för socialvården beviljas kommuner vars faktiska nettokostnad per invånare för specialomsorgen överskrider den genomsnittliga nettokostnaden per invånare för hela landskapet Åland med 25 procent.

Denna lag träder i kraft den

Den i denna lag angivna kompletteringsgränsen om 25 procent skall beaktas även när landskapsandelen för driftskostnaderna för år 1997 enligt 12 § 1 mom. beviljas.